

Οριστική

Η οριστική χρησιμοποιείται για να εκφράσει την πραγματικότητα και τη βεβαιότητα. Μπορεί να βρεθεί σε όλους τους χρόνους.

- **Πραγματικό γεγονός:** «*Η γη γυρίζει γύρω από τον ήλιο.*» (διαχρονική αλήθεια)
- **Περιγραφή:** «*Ο Γιάννης διαβάζει ένα βιβλίο.*» (γεγονός στο παρόν)
- **Αφήγηση:** «*Πήγαμε στο σινεμά και είδαμε μια ωραία ταινία.*» (γεγονός στο παρελθόν)
- **Ερώτηση:** «*Θέλεις να έρθεις μαζί μας;*» (ζήτηση πληροφορίας)
- **Προσταγή / Προτροπή:** Η χρήση της οριστικής αντί της προστακτικής για την έκφραση εντολής είναι συχνά πιο ευγενική.
  - «*Θα μου δώσεις το αλάτι, σε παρακαλώ.*» (Αντί για: «*Δώσε μου το αλάτι.*»)
- **Υποθετικός λόγος:** Για να δηλώσει κάτι που ισχύει ως σίγουρο.
  - «*Αν πάθεις κάτι, θα με πάρεις τηλέφωνο.*»

Υποτακτική

Η υποτακτική εκφράζει κάτι που είναι δυνατό, επιθυμητό ή απλώς ενδεχόμενο. Συνήθως εισάγεται με μόρια όπως το «να» ή το «ας».

Χρήση σε ανεξάρτητες προτάσεις

- **Επιθυμία / Ευχή:** «*Να περάσεις καλά στις διακοπές σου.*»
- **Παραχώρηση:** «*Ας έρθει και αυτός, δεν με ενοχλεί.*»
- **Απορία / Έντονος προβληματισμός:** «*Να πάω ή να μείνω;*»
- **Ερωτηματική πρόταση:** «*Να σου δώσω το βιβλίο;*»

Χρήση σε εξαρτημένες προτάσεις

• **Βουλευτική πρόταση (βούληση, επιθυμία):**

• «Θέλω **να έρθεις** μαζί μου.»

• **Τελική πρόταση (σκοπός):**

• «Μαζεύω χρήματα για **να αγοράσω** ένα αυτοκίνητο.»

• **Ενδοιαστική πρόταση (φόβος):**

• «Φοβάμαι **μην** αργήσω στη συνάντηση.»

• **Υποθετική πρόταση (υπόθεση):**

• «Αν **δουλέψεις** σκληρά, θα τα καταφέρεις.»

Προστακτική

Η προστακτική χρησιμοποιείται για να εκφράσει προσταγή, προτροπή ή απαγόρευση. Έχει μόνο δύο πρόσωπα: το β' ενικό και το β' πληθυντικό.

• **Προσταγή / Εντολή:** «Πλύνε τα πιάτα τώρα!»

• **Παραγγελία:** «Πήγαινε να μου φέρεις μια μπύρα.»

• **Απαγόρευση:** Χρησιμοποιείται η λέξη «μην» πριν το ρήμα.

• «Μην τρέχετε στον δρόμο.»

• **Προτροπή:** «Ελάτε να σας κεράσω καφέ.»

• **Ευχή:** «Κύριε, φύλαγε τον λαό σου.» (σε θρησκευτικό πλαίσιο)

• **Παράκληση:** «Δώσε μου σε παρακαλώ ένα ποτήρι νερό.»